

๑.๒๐ ประดู่ป่า

ชื่อท้องถิ่น	ประดู่ป่า
ชื่ออื่นๆ	ประดู่ ประดู่ป่า (ภาคกลาง) ประดู่เสน (ราชบุรี สระบุรี) ตะเลอ เตอะลอ (กะเหรี่ยง แม่ฮ่องสอน) ฉะนอง (เชียงใหม่) ตู่ ตู่ป่า กะเลน (ภาคเหนือ) จิต้อก (ชาน แม่ฮ่องสอน)
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Pterocarpus macrocarpus</i> Kurz.
ชื่อพ้อง	<i>Pterocarpus parvifolius</i> Pierre.
ชื่อวงศ์	FABACEAE (LEGUMINOSAE-PAPILIONOIDEAE)
ชื่อสามัญ	Burma padauk

รหัสพรรณไม้ ๑-๖๓๑๑๙๐๖-๑๓-๐๒๐

จำนวนที่พบ ๑๔ ต้น

สถานภาพ (IUCN) ใกล้ถูกคุกคาม (Near Threatened: NT)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ เรือนยอดเป็นพุ่มกลมหรือเป็นรูปร่ม ไม่แผ่กว้าง ลำต้นตั้งตรงมีความสูงได้ประมาณ ๑๕-๓๐ เมตร มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๑.๓-๒.๑ เมตร ไม่ค่อยแตกกิ่งก้านสาขา เปลือกลำต้นหนาเป็นสีน้ำตาลดำแตกเป็นระแหงทั่วไป ส่วนเปลือกในชั้นในมีน้ำเลี้ยงสีแดงดูแตกเป็นช่องไม่เหมือนกับต้นประดู่บ้าน กิ่งและก้านอ่อนมีขนนุ่มขึ้นทั่วไป ส่วนกิ่งแก่ผิวจะเกลี้ยง มีรากตอนโคนต้นเป็นสันนูนขึ้นมาเหนือพื้นดิน ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ แต่ละข้อใบจะมีใบย่อยประมาณ ๕-๑๑ ใบย่อย ลักษณะของใบย่อยเป็นรูปค่อนข้างมน หรือรูปไข่ถึงรูปขอบขนาน ปลายใบแหลมเป็นติ่ง โคนใบมนหรือค่อนข้างแหลม ส่วนขอบใบเรียบ ใบมีขนาดกว้างประมาณ ๒.๕-๕ เซนติเมตร และยาวประมาณ ๕-๑๕ เซนติเมตร แผ่นใบเหนียวคล้ายหนัง ใบอ่อนมีขนเล็กน้อย ส่วนใบแก่จะเกลี้ยง ผิวใบจะมีขนสั้น ๆ ปกคลุมท้องใบมากกว่าหลังใบ ก้านใบอ่อนมีขนอ่อนปกคลุมเล็กน้อย ดอกเป็นช่อสีเหลืองตามซอกใบและที่ปลายกิ่ง ช่อดอกมีลักษณะห้อยลง ยาวประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร รูปร่างของดอกเป็นรูปดอกถั่ว กลีบเลี้ยงดอกเป็นสีน้ำตาลอมเขียวหรือเป็นสีเขียว มี ๕ กลีบติดกันเป็นถ้วย ปลายแยกเป็น ๒ แฉก แบ่งเป็นอันบน ๒ กลีบติดกัน และอันล่าง ๓ กลีบติดกัน กลีบยาวประมาณ ๖-๘ มิลลิเมตร ส่วนกลีบดอกมี ๕ กลีบ เป็นสีเหลืองแกมสด ขนาดเล็ก ลักษณะของกลีบเป็นรูปผีเสื้อ กลีบยาวประมาณ ๘-๑๕ เซนติเมตร มีเกสรเพศผู้ ๑๐ อัน ก้านชูอับเรณูติดกัน เป็น ๒-๓ กลุ่ม ก้านยาวประมาณ ๗-๑๓ มิลลิเมตร ส่วนเกสรเพศเมียมี ๑ อัน รังไข่ superior ovary สีเขียว มีขนาดเล็ก ๆ ขึ้นปกคลุม ก้านเกสรเพศเมียมีลักษณะโค้งเล็กน้อย ยอดเกสรเป็นตุ่ม ผลเป็นฝักกลมแบนและมีขนปกคลุมอยู่ ผลมีปีกคล้ายจานบิน มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ ๕-๗ เซนติเมตร ผลอ่อนเป็นสีเขียวอ่อน เมื่อแก่แล้วจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแกมเทา ตรงกลางมีเปลือกคลุม แข็งและหนา มีเมล็ดประมาณ ๑-๒ เมล็ด เมล็ดเป็นสีน้ำตาลแดง มีขนาดยาวประมาณ ๐.๔-๐.๕ นิ้ว มักจะขึ้นอยู่ในเขตป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๓๐๐-๖๐๐ เมตร

การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น

• สรรพคุณ

ตำรายาไทย ใช้ แก่นเป็นยาแก้กษัย (อาการป่วยที่เกิดจากหลายสาเหตุ ทำให้ร่างกายเสื่อมโทรมซูบผอม โลหิตจาง ปวดเมื่อย) เปลือกต้นนำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาบำรุงร่างกาย ผลมีรสฝาดสมาน เป็นยาแก้ไอ เจียนแก้ท้องร่วง ใบใช้เป็นยาพอกฝีให้สุกเร็ว ใช้พอกบาดแผล แก้ผดผื่นคัน

• การใช้ประโยชน์อื่นๆ

เนื้อไม้ประดู่ป่าใช้ในการก่อสร้างทั่ว ๆ ไป ใช้ได้ทั้งภายในและภายนอก

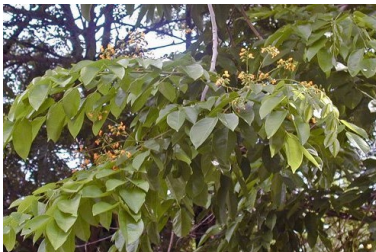
ภาพที่ ๒๐ แสดงลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของ ประดู่ป่า

ลักษณะวิสัย

ลำต้น

ใบ

ดอก

ผล

แหล่งอ้างอิง : เมดไทย. (๔ กันยายน ๒๕๖๓). “ประดู่ป่า สรรพคุณและประโยชน์ของต้นประดู่ป่า ๒๐ ข้อ!”.
<https://medthai.com/ประดู่ป่า/>